

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 „ „ „ 2 „
15 „ „ „ 3 „

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

ne vračajo, ne frankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Starom trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 6 „ — „
za četrt leta . . . 2 „ 50 „

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 „ 20 „
za četrt leta . . . 2 „ 10 „

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo v Hilšerjevi ulici
šteč. 6.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Po svečanosti.

Zadovoljno se smemo narodnjaki nazaj ozirati na 19. dan novembra, ker ta dan smo zopet pokazali, da smo, da je naša stranka v kljub vsem nasprotnim umetnim volitvam močna, da ima krepke korenike v srcu naroda. Kakor je nasprotna stranka vsled tega pobita in osupnjena, se vidi najbolj iz tega, ker eden tukajšnjih nemških listov o svečanosti molči, kakor bi je ne bilo, eden pa jo je omenjal le z nekaterimi vrsticami. Med tem ko zabilježijo vsako malenkost, če si kak konj nogo spahne, ali če kje kak pes zacvili v mestu, hočejo prezirati to velikansko svečanost, ko je celo starodavno zidovje bele Ljubljane odmevalo od grmovitih živio - klicev navdušenega ljudstva slovenskega.

Pa kaj se brigamo za eno peščico zagrižencev, saj imamo velikansko večino naroda na svoji strani. Baklje, ki so svetile prižgane po Bleiweisovem ognju, naj bodo — inupamo, da bodo — tisti ogenj, ki hoče z novo močjo razplamtiti narodno zavest v Ljubljani in v celi deželi. Ves narod slovenski je bil v duhu v Ljubljani navzoč pri tej svečanosti, kar je izrazil po tolikih deputacijah in telegramih.

Poleg tega pa se je ponovila ona vez, ki nas druži z drugimi plemeni slovanskimi. Posebno obilno so se nas spominjali najbližnji bratje Hrvatje in kaj prisrčno tudi vrlji Čehi.

Bil je pred leti shod jugoslovanskih rodoljubov v Ljubljani, in hrvatski listi so se večkrat spominjali tega ljubljanskega sastanka. Pa kak razloček med tistim in sedanjim shodom!

Tačas le neke teoretične razprave nekotih odličnih mož, sedaj pa navdušeno vtripljenje srca.

Kar so si prej le nemnogi komaj izustiti upali, temu navdušeno zdaj pritrujejo tisoči. Da se imamo Slovenci tesneje okleniti jugoslovanstva, posebno hrvatskih bratov, in da nam je le na tej poti spas, kar smo v „Slovenecu“ že večkrat razpravljali, to sprevidajo zdaj skoro vsi izobraženci, to zahtevajo zastopniki narodnih društev, to je sprejela napolna naša mladina za svoj program.

Naša skrb mora zdaj biti, da tega ognja več ugasniti ne pustimo. Kaže se sedaj nujna potreba, da s Hrvati v ožjo duševno zvezo stopimo. Prva naša naloga je, da širimo med našim narodom znanje srbsko - hrvatskega jezika, ker naslonjeni na jugoslovanstvo, in duševno hrano, ter moralno moč iz njega izcrpljajoči, se bomo potujčenja veliko lažje ubranili, kakor prepuščeni svojim lastnim slabim močem. Jugoslovanstvu pa mora tudi mnogo na tem ležati, da postavi svoje mejnike do Triglava in do tržaškega zaliva, ker tukaj so njegove natorne meje, in slovenske planine od Trebiža do Solčave in Šoštanja so bile proti navalu grmanskega življa vedno močen jez, ki naj dalje služi celemu jugoslovanstvu.

Hvalevredno je od naše Matice, da hoče letos izdati slovensko-hrvatsko slovnico. Vendar je še dvomljivo, ali bo to kak praktičen vspeh imelo. Veliko hitreje bi se širilo znanje hrvatskega jezika po kakem lahko umevnem časniku, ki bi bil pisan v srbo-hrvaščini, ki naj bi menj znane besede v okviru po slovenski raztolmačil.

Od hrvatskih politikov in časnikov pa pričakujemo, da se bodo v prihodnje živahnejši pečali z našimi zadevami, da bi nas na ta način moralno in če mogoče tudi materialno podpirali, kakor naši nemški naseljenci uživajo podporo moralno in materialno od svojih nemških bratov, posebno ob časih volitev. Kar pridobimo mi, pridobimo za celo jugoslovanstvo, kar ohranimo mi, ohranimo za celo jugoslovanstvo.

Naši nasprotniki menijo in pišejo, da smo mi s Hrvati Bog ve kake strašne državnopravne sklepe kovali, pa o tem naj bodo pomirjeni, za take sklepe nihče ni bil pooblaščen, pa duševna, bratska vez med obema plemenoma se je bolj vtrdila, in če upamo, da nam bo iz tega narastel kak dobiček v političnem oziru — pa vselej le v okviru Avstrije, tedaj po lojalni poti — se ne bomo morda preveč zmotili.

Kardinal Rauscher pa avstrijska vna- nja politika.

Vradna „Bohemia“ je objavila pred nekimi dnevi neko spomenico ranjcega kardinala Rauscherja, ki jo je bil spisal leta 1854, in ki je vredna, da tudi „Slovenec“ o nji nekoliko spregovori. Rauscher nasvetuje zvezo z Rusijo. Anglija in Francija, pravi, zamorete Avstriji pač škodovati, Rusija jo pa zamore vničiti, ako slovanske narode podneti z narodnostno idejo. Rusija in Prusija ste tesno zvezani, in druga bo pokazala prvi pot na Dunaj. Zato je treba, da se tej nevarnosti v okom pride, in da se sklene zveza prijateljstva z Rusijo, med tem pa naj se skrbi, da se taka nevarnost

Patriarh Nikon.

Po Petruševskem spisal J. Steklasa.

(Dalje in Konec.)

Od davnej, še za velikega kneza Ivana III., začeli so se vjavati v Rusijo ptuji običaji, rokodelstvo, vojaško ustrojstvo in drugi potrebni nauki. Car Aleksej Mihajlovič pa je še bolj nego poprejšnji vladarji čislal in zanimal se za ptujce radi njihovega znanja in domišljivosti v mnogih stvareh. Še svoje dece ni dal nič več po starem običaju odrežati in odgojevati, nego po tujem novem. Ali to je bilo malokteremu Rusu ljubo. Ruski narod je že od zdavnaj živel sam za se, skoraj na kraju sveta, kakor je bil pred 200 ali 300 leti, takošen je tudi ostal. In v ruskih pričah se pripoveduje, da je Rus okamenel ali pa, da je spal dolgo spanje. Vsaki svoj običaj, če je bil tudi slab, smatral je on za svetinjo, a odstraniti ga za velik greh in sramoto. Ptujce je on preziral, imenoval jih pogane, krivoverce; za greh je držal jesti in piti z njimi iz ene posode. Ptujih običajev, književnega učenja in vsega drugega se je bal bolj nego kuge, nerazločevaje dobro od zla. A Rus tudi ni mogel nikako razumeti,

da je razumno in dobro kaj naučiti se, če tudi od tujcev. On ni sprevidel, da brodi v surovosti in neznanju, kar mu je ostalo od tatarskega jarma. Prosti ljudje tudi niso razumeli svoje vere pravoslavne, ker vera je svetlost, in ljubi svetlost, a oni pa so zrasli v tmini ter so se navadili. Ne umevši dobro Kristusove vere držal se je prosti narod samo zato, kar je videl in slišal, besed in obredov, pa celo tega ni mogel večkrat razumeti, da ima vsaka beseda in vsaki obred svoj smisel, kterege ne sprevidi nepodučeni.

Nespametno je bilo to, da so uporni branitelji starine videli v delih gosudarjevih za prosveto in uredbo zemlje nečastno lest. Oni so govorili, da so očetje in dedi njihovi živeli brez ptujcev, ali bili so vendar zdravi, gosudarjem svojim udani, Rusijo pred sovražniki branili, in da jim tudi zdaj ni treba zavreči svojih starih navad in običajev. A komaj je začel patrijarh z gosudarjem popravljati obrede in knjige, preplašil se je narod tega nenavadno. Iz besedi razkolniških vodjev je narod razumel, da sta car in patrijarh podvzela bogumrzlo delo; da se mesto starinskih knjig, po kterih so svetniki in čudotvorci Bogu služili ter se

posvetili, vpeljujejo zdaj izkvarjene latinske knjige in da se ne more po teh knjigah nobeden zveličati. Razkolniki so pripovedovali povsodi, da se izpolnjuje zdaj prerokovanje napisano v apokalipsi, da se bode vzdignil poslednje dni silen preganjavec in sovražnik Kristusov, antikrist, da bode on varal verne ter jih zapeljeval. „Le-ti poslednji časi so nastopili“, so govorili razkolniški učitelji, „antikrist se je narodil v osebi Nikona, ki preganja in muči pravoslavne.“ „Vse ptuje stvari“, govorili so oni, „vse to je antikristova prevara, in kdor se podá tej prevari, ta je izgubil svojo dušo za vekomaj.“ Tako se poje tudi v razkolniške pesni: Vi rabi (robi) moji rabini, — Vi rabi moji hristoljubci, — Vi postojte, postradajte (pretrpite) — Za istinuju vjeru, — Za krest za molitvu. — Narodisja, vocarilsja. Ne dolgo svjetu svetit, — Ne dolgo solacu sijat, — Posledneje prišlo vreme (čas)! — Ubirajtes (pobegnite), moji svjeti, — V dalnija pustinji, — Vo propasti vo zemnija; — Zasipajtes, moji svjeti, — Vi hrjaščami (peskom), pepelami. . . .

Razkolniki — krivoverci so podučevali narod, da so po Nikonovem odstopu oskrunjene

več ne povrne. Madjare je treba zadovoljiti (l. 1854 še niso bili zadovoljeni), in na Balkanu si je treba napraviti trdne ograde. Treba je pridobiti Bosno, Hercegovino in Srbijo. V teh treh deželah naj bodo vsa veroizpovedanja prosta in enakopravna. Posestva turških cerkv (vakuf) naj se razdelé med krščanske naseljence. Naj se skrbi, da se bodo iz Bošnjakov izgojili katoliški duhovniki, potem pa naj se naredé v Bosni ena ali dve katoliški škofiji. „Bohemia“ dostavlja, da je ta načrt dozdej med papirji ležal, sedaj pa da je čas, ga spraviti na dan in v pretres vzeti.

Znano je, da je bil kardinal Rauscher pri vseh svojih lepih lastnostih vendar le centralist. On je bil izgojen v tistih nazorih, kakor večina nemških Avstrijcev, namreč ni si mogel Avstrije drugačne misliti, nego nemško in centralistično. Mislil je, da si dadó jugoslovanske dežele pridobiti tudi v okviru centralizma, namreč kar se silo, in potem naj bi se brž osnovala ponemčevalna sistema, kakor na Českem in Slovenskem. Dandanes pa se že vé, da se po tej poti na slovanskem jugu nedá nič doseči. Srbija se bo morda kedaj pridružila Avstriji, pa le tačas, ako se naredi na jugu države avtonoma (samostalna) velika Hrvatska. Srbi pa so preveč zbujeni narod, in se ne bodo dali rabiti za gnoj, da bi se ponemčevali, ali da bi se politično Madjarom uklonili. Ako tedaj vradna „Bohemia“ priporoča Rauscherjev program, moramo omeniti, da je v vsem drugim hvale vreden, da se pa ne bo izvršiti dal, dokler se hočejo pridobiti te dežele preko hrvatskih glav, ako se pusté Hrvatje nezadovoljeni. Dokler trojedina kraljevina ni zedinjena, dokler hrvatsko vprašanje ni rešeno, tako dolgo tudi Bosna za Avstrijo v zraku visi, kakor nekdanj Holstein. Ako Bosna ne sme biti hrvatska, — in tako hočejo Madjari, — potem tudi avstrijska ni. Madjari Avstrijo povsod tiščé v nenaraven položaj, povsodi jo hočejo rabiti kot jez proti toku zgodovine in logiki dejanj; da je v takem položaji le primorana, zastoj potrošiti svoje moči, mora biti svakemu jasno.

Dom Matice Slovaške.

Nenasitljivi moloh madjarske politike ne pozna ni mere niti meje. Madjari, sklenivši svoj azijski jezik usiliti evropskim Slovakom in Madjarstvo povzdigniti mej prve moči, jeli

so neprestano mučiti Slovake z ono silo, koje bi od gladnih beduinov na arabskih pustinjah ne pričakoval gotovo nihče. Madjarski nasilniki pa, po onej prislovi: „salus rei publicae suprema lex“ menijo, da mogó odstraniti božjo i človeško postavo, ter izmisliti si vsakojakih nezakonitosti v pritisku nemadjarških narodov. Ni jim bilo dosti, da so brez vse preiskave potlačili edini literarni ustav „Matico Slovensko, t. j. Slovaško“ potrjeno od Njih Veličanstva našega cesarja; — oni poprimejo se še novega nasilstva na škodo in propast Slovakov.

Znano je, da je imela „Slov. Matica“ v namen podpiranja pisateljev ne samo denarno vsoto, katero je madjarska vlada zoper vso pravico vzela pod svoje oskrbstvo, marveč tudi lastno hišo, kakor imajo to Matice i Čitalnice po mnogih slovanskih pokrajinah našega cesarstva. Ta dom dajal se je od ogerske vlade v najem, najemnina pa se je prikladala k konfiskovanemu imenju. Da bi to premoženje nikakor ne rastlo, da bi po preteklej dobi tako zvane ogerske svobode i nastalej novej bolj človeške Slovaki ne imeli nikakega bora, vselili so Madjari v hišo „Slovenske Matice“ svojo okrajno sodnijo, ter v zadnjem času najemnine več ne plačajo. — To je najlepša razlaga „bornega ogerskega „zakona o narodnostih“, kojega Madjari v inostranskih novinah nikakor prehaliti ne morejo, ter ga smatrajo kot najpravičnejšega mej vsemi sličnimi postavami. Kje so obljube liberalnega velikana Tisze? Ko so nam zavirali, t. j. odtegovali in pod svoje oskrbovanje davali našo Matico z vsem premoženjem, obljuboval je Tisza, da se ima imek Matice podariti kakemu drugemu enakemu vstavu slovaškemu. — Kakor se vidijo je Tisza na ono kavalirsko obljubo že pozabil. Ker si Madjarski velikan na drugem polji ne more splesti lavorovega venca, išče si lavorik v preganjanji Slovakov. Zato je vsadil v Slovaškem domu, odvzetem narodnemu vstavu, madjarsko pravičnost.

Tako tedaj ima dom „Matice Slovenske“ služiti madjarskej pravičnosti, s katero so Slovaki mučeni že do krvi. Če bo ta „madjarska pravičnost tako zakonita, kakor je bil razdor „Matice Slovenske“ in vzetje njenega premoženja — potem se bo Justinijan, — če ga zadene ta nemila vest, — v grobu obrnil.

Naj mi bo dovoljeno k temu dodati še nekaj besedi.

Gospodje Madjari, odtegnivši Slovakom novo poslopje gimnazije v Revuci, napravili so iz šol — gostilno. Novo poslopje gimnazije v Klašteru pod Zaiovom, Slovakom odvzeto, promenili so v ječo. In iz novega doma „Matice Slovenske“ napravili so sodilno stolico.

More li tedaj še kedo trditi, da je „Magyar-ország“ istinito sposoben svojej kulturnej misiji?

In Slovaki še nečejo poljubiti biča madjarskih šovinistov. „Videant Consules!

Po „Čechu“ prevel K.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 22. novembra.

Cesar so sprejeli adresu državne zbornice. O ministerstvu se govori, da ga sestavi grof Taaflé.

Delegaciji še vedno obravnavate proračun za prihodnje leto. Pisma o vnapi politiki ali tako imenovana „rudeča knjiga“ se jima še niso predložila. Ker stase grofa Salm in Thurn odpovedala mandatu, bila sta iz gosposke zbornice poklicana v delegacijo namestnika grof Falkenhayn in Gögl. Ker se pa Gögl zaradi bolehnosti zborovanja ne more vdeleževati in je tudi na njegovo mesto poklicani sekcijski načelnik Wehli iz ravno istega vzroka vdeležitev izbil, bil je poklican baron Mladota. Kaj to pač pomeni, da se udje gosposke zbornice delegacijam tako radi odtegujejo, in sicer ravno najskrinejši privrženci nemško-liberalne večine, ktera je nasvetovala in sprejela adresu do presvitlega cesarja? Ali mar čutijo, da slava te stranka in njen vpliv ugasuje, in se hočejo še o pravem času od nje odtegniti in svojo politično veljavo rešiti?

General Filipović pride venjar le za višjega poveljnika nazaj v Prago, višji poveljnik v Bosni pa je postal fzm. vojvoda Vitenberg, njegov namestnik pa general Jovanović, čigar dosedanje poveljništvo 18. divizije v Mostaru prevzame nadvojvoda Janez Salvator.

Iz Levova se poroča, da so tri v soboto zaprteljudi izročili okrajni sodniji, enega so izpustili, proti 6 pa se je pričela preiskava. Kasir Gomolinski, ki je bil pri tej priliki hudo ranjen, in o katerem se je poročalo, da je že umrl, počuti se neki bolje. Deputacija mestnega odbora se poda k cesarju v Buda-

krivoverstvom cerkve, služba božja in svetotajstva, in da cerkve zdaj niso nič več hrami božji, nego konjušnice. S strašno sodbo so grozili oni tem, ki bodo hodili še v cerkev, obhajali se in venčali; nagovarjali so narod na nepokorščino proti duhovnim pastirjem, odpadnikom od pravoslavne vere, pa tudi proti posvetnim oblastim, ki ne služijo nič Bogu nego antikristu.

Tako so sejali razkolniški vodje razdor, in zlo seme ni poginilo. Ruski narod je živel takrat prav težavno. Posle vojske s Poljsko se je začela vojska s Švedijo, potem pa spet vojska s Poljsko. Ta vojska je trajala mnogo let, ter se je končala s tem, da je ostal samo en del Ukrajine pri Moskvi, a drugi del pa se je zopet s Poljsko zedinil. V Malorusiji so nastali nemiri; ona se je odcepila od moskovske države ter stopila pod turškega sultana; morala se je vsled tega voditi nova vojska. Tako je skoraj celo carevanje Alekseja Mihajloviča preteklo v vojskah; vsled tega so nastali veliki davki, kmetje so osiromašili, trgovci propali; kmečka sužnost je postala še težja, nego je poprej bila; vojvodi in pisarji

so drli in obirali narod; sodnije niso bile pravične; radi razbojstev ni bilo ni prometa niti življenja. Zatoraj razkolniškim vodjem ni bilo težko k cerkvenim nemirom priplesti tudi svetske, mamiti ljudi v razkol ter podpihovati med njimi upore. Verujoči v besede razkolniških učiteljev v vsem, kar se tiče vere, prehajali so bogaboječji ali neuki ljudje skoraj trumoma v razkol. Drugi pa so bežali v temne šumske pustinje pred nasilnimi vojvodi in drugimi oblastmi od težkega grenkega življenja. Posvetne oblasti niso mogle nadzirovati, duhovne pa so delale ravno protivno. Od duhovnov se je razkol začel, oni so ga tudi razširili. Istina je, da jih je malo od njih prešlo v razkol, ali tudi to je bila velika soblazen za prosti narod. K temu pa so bili duhovni sami ravno tako neučeni in nevedni kakor kmetje. Težko jim je bilo tedaj razkolnikom kaj, ali pa narod pred razkolom obvarovati; niti so se znali oni sami braniti. Mnogi od njih se je tudi težko zakaj zanimati mogel: življenje njihovo je bilo grenko in težavno. Plače od gosudarja niso dobivali; svet jim tudi ni nič dajal; morali so tedaj delati kakor prosti ljudje.

Skoraj vsa njihova skrb je bila obrnjena samo na to, kako bi se mogli prehraniti. Vojvodi so jih stiskali in žalili, pobirali od njih težke davke; posadniki pa so jih celo imenovali svoje slugе. Vsled tega so oni bili pastirji samo po imenu in nevedni vodje nevednega naroda, a če slepec slepca vodi, oba v jamo padeta.

Čez deset, čez dvajset let posle velikega zbora moskovskega je bilo razkolnikov že sto tisoč, javnih in tajnih — od strahu pred oblastmi. A kakor je pri vsakem razkolu, tako je bilo tudi tukaj, in v kratkem ni bilo med njimi sloge. Že čez 25 let svojega početka je razkol razpadel na dve stranki, a vsled tega se je pripravljalo vedno več učiteljev razkolniških, ki so tolmačili vero in obrede po svojem. Nova razkolniška tolmačenja so se pojavljala skoraj vsako leto, a vsaki novi nauk se je še bolj oddaljil od pravoslavja. Tako se je razkol vzdrlžal do dandanes.

Med tem pa je sedel Nikon v Ferapontovem samostanu v velikej bedi. Petnajst let je trajalo že njegovo progonstvo. Nekolikokrat so mu zljajšali bedo, dali mu dopač slobode,

pešt, da se pritoži zaradi krutosti levovske policije. Preiskava bode pokazala, kdo je prav za prav vsega tega kriv. To pa mora vsakdo pripoznati, da je imela gosposka pravica in dolžnost, piše „Reform“, prepovedati baklado Hausnerju na čast, čigar govor ni bil samo protiruski, ampak tudi protiavstrijski, ter ni žalil samo z Avstrijo prijazne Rusije ampak je tudi smiselil sedanjio politiko in sploh celo zgodovino Avstrije in njene dinastije (cesarske rodbine). Vstavoverua stranka mu je ploskala. Če bi bil pa n. pr. v angleški zbornici kak irski poslanec tako protiangleško govoril, bi mu predsednik morda ne bil vzel sicer besede, a razburjenost zbornice bi mu ne bila pripustila govora nadeljevati.

Iz Bosne vračujoči se vojaki se povsod sprejemajo z veliko svečanostjo in navdušenostjo, kar najbolj priča, da je ljudstvo vneto za politiko, ki namerava Bosno in Hercegovino zediniti z našim carstvom. Mnoga društva so to tudi naravnost zahtevala in potrebo tega združenja iz političnih ozirrov povdarjala, samo linško liberalno politično društvo je v neki resoluciji izreklo, da adresa dunajske zbornice izrazuje želje narodov. Ta odbor ne zastopa desetine, linških prebivalcev, pa se drzne govoriti v imenu narodov! Če bi šlo po volji in željah teh ljudi, bi bila naša vojna se ve da, namesto v Sarajevo in Mostar marširala v Moskvo in Petrograd, kar po mislih teh kričavev ne bi bilo težko.

Vnanje države.

Napad na Italijanskega kralja osupnil je ne samo na Laškem ampak tudi drugod. Napadnik, Passamente po imenu, ki je z nožem (ne z revolverjem, kakor se je prvič poročalo) ranil kralja v levo ramo, ministra Cairolia pa v levo nogo, trdi sicer, da nima nobenih sovdeležnikov, vendar pa so mnogo ljudi zaprl, ker so pri napadniku našli nekaj pisem. Zlasti je močno preplašil vse še dogodek v Florencu in Pizi, kjer je neki hudobnež med ljudstvo, ki se je radovalo zaradi rešitve kraljeve, vrgel Orsinovo bombo, ktera se je razpočila, dva človeka ubila, mnogo drugih pa ranila. To kaže, da je na Italijanskem neka skrivna zarota, ktera šteje gotovo veliko vdeležnikov.

Turški vojni minister je poveljniku v Monastiru naročil, da naj nemudoma in pravzdatno napade Macedonske vstaše.

Rumunijo silijo vnanje vlade, da naj

izkazovali mu čast in spoštovanje, če so se o njem čuli v Moskvi dobri glasi. Ko so pa kaj protivnega slišali, dejali so ga pod strog nadzor; in moral je pretrpeti tudi mnogo nered in grenkosti. On ni spremenil svoje nravi; ni mogel pozabiti časa, ko je imel še moč, vlast in visoko čast; ponižen in krotak je bil le včas. A sovražniki njegovi, ljudje hudobnega srca, niso mu nič oprostili, nego so ga obrekovali pred carom in večkrat po nedolžnem tožili. Zadušivši svojo vest niso se bali žaliti bednega in zapuščenega starčka. Za sina Alekseja Mihajloviča, Feodora Aleksejeviča, poslali so Nikona celo v drugi samostan ter morali nanj še bolj strogo paziti nego poprej. Ali car je bil krotak, milosrden, dobri ljudje so se zavzeli za Nikona in car je zapovedal, da se ima vrniti v njegov ljubljani samostan.

Z radostjo in molitvijo je sprejel Nikon leta dober glas. Ali v tem času je že trpel na smrtni bolezni; njega so težko pripeljali do reke ter ga položili v ladjo. Nikonove moči so pojemale z vsakim dnevom, in 16. avgusta 1. 1681 je sprejel pod Jaroslavljem sv. obha-

že skoraj julom podeli ravnopravnost. Laški poslanec je dobil celo povelje, da naj toliko časa ne izroči svojih pisem, dokler mu vlada ne bode obljubila, da hoče to nemudoma izvršiti.

Kakor da bi italijanska vlad a res ne imela nič drugega opraviti, nego potegovati se za Jude, ko se vendar doma na vseh krajih glasijo in prikazujejo skrivni zarotniki, ki hočejo prekucniti dosedanji red in mir!

Angleška vojska se je vzdignila proti afganistanskemu emiru.

Izvirni dopisi.

S Podkrajja, 19. novembra. Tudi naša občina si je v nedeljski seji 17. novembra izvolila velezaslužnega gosp. dr. J. Bleiweisa za častnega srenjčana in mu za to naročeno zalo diplomu poslala po svojem deželnem poslancu g. Mateju Lavrenčiču, kateri se je šel današnje slavnosti udeležiti. Menimo, da bi bila morala to vsaka občina storiti na Kranjskem, če pomislimo njegove zasluge za kmetijstvo in narodne pravice, za ktere se že toliko let bori; in ako ni tega storila, je morebiti tega le nedvednost kriva, ali pa vnemarnost in resničen je pogovor: „Narod, ki svojih zaslug polnih mož ne časti, ta jih vreden ni.“ Zatoraj kličemo tudi mi k njegovemu 70letnemu rojstnemu dnevu: „Bog nam obrani našega očeta g. Jan. Bleiweisa še mnogo mnogo let domovini na čast in narodu v prid.“

Iz Dovjega 15. novembra *) (Povodenj. Nesreča.) Že od leta 1851, ko ste 1. in 2. decembra Sava in Bistrica iz svojih begov izstopile in v Mojstrani v hiše tekale, se ljudje ne spominjajo take povodnji, kakor smo jo te dni tukaj imeli.

V sredo 13. t. m. je bil prav prijeten dan, popoldne je solnce sijalo, sneg se je tajal in ljudje so hiteli po polji, da bi še kaj repe in korenja spod snega dobili. Z nočjo vred pa je jelo deževati in je deževalo celo noč in 14. celi dan, kakor da bi iz škafov lilo. Potoki na Dovški, solnčni strani so hitro in silno naraščali in jeli svoje struge zapuščati, še preden je kdo na kako obrambo mislil. — Belica je zasula žlebove zgornje žage in veliko hloedov; tudi je mnogo dil in skoraj vse jezove, ki so bili za brambo železniškemu mostu narejene, odnesla, tako da je bil železniški most

*) Po naključju zakasnjeno.

Vred.

jilo. Drugi dan, ko je cerkveni zvon vabil k večernici, je začel Nikon umirati. Bratje so ga obstopili; ležeč na postelji je blagoslovil vse, zložil roke navskriž na prsa, globoko izdihnil ter umrl. Po carskem povelju so telo Nikonovo odpeljali dalje po suhem z veliko častjo. Po mestih in vaseh so prišli naproti z zastavami in križi, a iz Voskresenskega samostana prišel je sam car s svojo rodovino in s celim svojim dvorom. Telo Nikonovo so oblekli v patrijarško obleko, rakev odnesli v cerkev ter je po običaju tadanjega časa postavili na oltar. Objedna in opela so trajala 9 ur; Nikona so se spominjali kot patrijarha; sam gosudar je čital in pel med pevci. Ko je prišel pa čas pogreba, poljubil je car s solznimi očmi roko Nikonovo ter ga potem s svojima rokama spustil v grob. Po srčnej prošnji carevej so povrnilo iztočni patrijarhi Nikonu čast patrijarško, in po cerkvah ruskih (razkolniških) se je začela oglaševati „večnaja pamjat“ blaženemu vseruskemu patrijarhu Nikonu.

že v nevarnosti. Nova Matevžkova cesta v Belco se je zopet na več krajih (letos že v drugo) posula in podrla. — Skoraj neverjetno pa je, kako je tako imenovani Sedučnikovi potok razgrajal in divjal. — Sicer neznaten potok, ki se po leti včasih popolnoma posuši, je tako narastel, da se je vrh gobeli v 4 potoke razdelil. Eden se je obrnil po gobeli in si je v cesto, ki pelje na kolodvor, sem ter tje meter globoko strugo skopal, tako da je bila že Čenkova hiša (blizu kolodvora) v nevarnosti; dva druga pa sta tekla vstric navadne struge po njivah in travnikih, sta povsod peska in kamenja nasula, cesarsko cesto predrla in njive razkopala. Pomagati skoraj ni bilo moč. Da je pa ta potok tako narastel, je veliko to krivo, ker so gojzde tudi na strminah ob njem razdelili in so letos veliko semrek posekali, potlej pa te hlode po teh strminah spuščali. Tako se je zemlja zrahljala in pri tako silnem deževju je hotlo vse naenkrat v dolino priti. —

Potoka, ki skoz vas tečeta, sta tako bobnela, da so se kar hiše tresle in sta pod vasjo, kjer se zedinita, vse hotla za seboj potegniti. Dasiravno so zedinjenemu branili, je vendar proti večeru na ledine izstopil in precej zasul tudi je zopet, kakor uni dan (24. sept.) že čez železno cesto tekkel. — Strašna sta bila tudi Mlinica in Prešeštnik. Mlinica je vzela most pri mlinih, je odtrgala velik kos njive, se vjedla že v cesarsko cesto in je odnesla od Janezove žage kakih 500 dil. — Da je morala Sava pri takih pritokih neznano rasti in dreti, si vsak lahko misli. V Mojstrani so v četrtek popoldne še hlode pred hiše valili, da bi se vsaj nekoliko branili, če bi po noči Sava v vas pridrla. K sreči pa Bistrica ni bila posebno velika, ker je v Vratih in na Triglavskem gorovju le sneg šel, in tako je mogla Sava brez zadržka odtekat. Proti večeru 14. (v četrtek) je dež ponehal, vode so hitro upadale in tako je bil strah zavoljo večje povodnji odvet. —

Škoda se zdaj ne da še izračunati. Vendar ne bo preveč rečeno, če vzamemo vsaj 2—4 tisuč, kar jo ima železnica, srenja in posamezni posestniki. Pa škoda bi se dala še vsa poravnati, ko bi le en človek pri tem ne bil konca storil. — Janez Skumavec, 31 let star, oženjen čuvaj pa brez otrok je šel ponoči 15. t. m. zjutraj po železni cesti s svetilnico, da bi videl, če je še kje kakšna nevarnost. S sosedom čuvajem sta se še na železnem mostu poslavlila in Janez Skumavec gre proti svoji čuvajnici nazaj. Komaj pa nekatere stopinje stori, kar nekaj poč, železna cesta se vdere v Savo pogrezne in ž njo vred nesrečni čuvaj. Sosedni čuvaj sliši pok, se ozre nazaj in tovarša pokliče, rekoč: Janez kaj pa je? Ali že ni bilo ne Janeza ne svetilnice več. Sava, ki tukaj velik ovink dela, je železno cesto spodkopala in ravno ko je ta čuvaj ondi šel, se je pa pogreznila. Zdaj visé samo železne šine kakih 15 metrov na dolgo, v zraku. Železnični vlaki gredo samo do čuvajnice št. 30 naprej od Jesenic; iz Koroškega pa vendar pridejo do Dovjega, in tako se pošta tukaj prenaša, dokler ne bode popravljeno, kar zna še dober teden trpeti. — Mrtvega čuvaja so eno uro proti Jesenicam dobili, kjer se je na neki korenini vjel in iz Save molil. — Tudi Savski most četrte ure pod Mojstrano je Sava odnesla. V jutro 15. t. m., ko se je razdjanje vidilo in žalostna novica o nesrečni smrti zvedila, je marsikateri zdihnil: Bog nas varuj povodni in sv. Miklavž!

Domače novice.

V Ljubljani 23. novembra.

(K. dr. Bleiweisovi svečanosti) za danes le opomnimo, da je bil od 150 občin izvoljen za častnega občana in od 38 društev za častnega uda. Telegrafskih vošil pa mu je došlo čez 400.

(Lavorov venec), kterega so ljubljanske gospé in gospodičine izročile dr. Bleiweisu o priliki njegove 70 letnice, je gotovo najkrasnejše darilo, ki mu je pri tej priliki došlo. Delo je z največo natančnostjo izvršil tukajšnji zlatar in juvelir Tambornino, ter je največo pozornost obrnil na to, da'je bil od njega samega izdelani risarski načrt za venec res kaj nenavadno lepega. Venec, kterega si je pri g. Tamborninu ogledalo mnogo tisuč ljudi, našel je občno pripoznanje, kar g. zlatarju gotovo čast dela.

(Neverjetno, vendar resnično). Pod tem naslovom pripoveduje „Našinec“ (X. 136): „Na c. kr. telegrafnem vrhu v Olomucu je tako znamenito znanje zemljepisa, da je nekdo ki je prinesel tje v torek dne 19. t. m. telegram, adresovan v Ljubljano, bil z njim zavržen, naj poižve, kje vendar ono mesto leži, ali v Avstriji, ali kje drugej, in kako se imenuje po nemški! K temu ni treba daljšega znanovanja!“

(Rezervisti domačega 7. in 19. lovskega batalijona) — okoli 400 mož — so se v četrtek zvečer ob 6. uri srečno vrnili v svojo domovino. Na kolodvoru pričakovali so jih župan in nekteri mestni odborniki pa meščani, veteransko in požarno društvo z baklami in lampijoni pa brezštevilno ljudstva, ki je došlo z gromovitimi živio-klici pozdravilo. Župan je pozdravil častnike in vojake v nemškem, dr. Poklukar pa v slovenskem jeziku, potem pa so se podali v mesto spremljani od mestne godbe in mnogobrojnega ljudstva, ki je z burnimi „živili“ razodevalo svojo radost zaradi srečnega dohoda domačih sinov. Ko so oddali orožje, prišli so v nekdanje strelišno poslopje, ki je bilo okusno ozaljšano in razsvitljeno, kjer so jim ljubljanske gospe napravile, dobro večerjo ter jim pripravile juhe, slanine, klobas, pečenke, potice, smodke, vina piva, in častnikom tudi kave. Ko so se naši vrli vojaki za prvo silo okrepčali, razvezali so se jim jeziki in začela se je jako živahna zabava, ktera je v srce veselila vse, ki so prišli pozdravit naše junaške rojake. Sledile so mnoge napitnice, med kojimi je bila prva od mestnega župana napravljena presvitlemu cesarju, mestni odbornik Klun pa je napil na cesarico. Obe napitnici ste bile z gromovitimi živio-klici sprejete, godba pa je zaigrala cesarsko pesem. Napilo se je dalje vojskovodjem, Filipoviču, Jovanoviču in vojvodu Virtemberškemu, častnikom ali oficirjem, hrabrim vojakom, njihovim rodovinom, mestnemu magistratu, ljubljanskim gospém in gospodičnam, kakor tudi vojaškim tovarišem 17. Kuhovega polka, kterega niso mogli tako pogostiti, kakor hrabra lovska batalijona. Vojaki so bili silno veseli in so pripovedovali, kako da so morali iz Mostara v Metković 3 ure marširati po vodi, ki je zalivala pot in v kateri se je en tovariš tudi vtopil, in koliko so prestali v vojski in naposled še na morji. Še le po enajsti uri so se razšli zopet na svoja prenočišča v nekdanjo sladkornico in v ternovsko kasarno, te dni pa se razidejo k svojim rodbinam, kterim bodo gotovo radostno pripovedovali, kako prisrčno so bili v Ljubljani sprejeti.

(Sovét hvalevrednemu odboru za Bleiweisovo svečanost.) Občna hvala gre častitemu

odboru za res pristojno vravnano slavnost; „Slovenec“ pa svetuje, naj se dotični odbor po dovršenih prvih opravilih nikar ne razreši, naj ostane, in naj sklene sestaviti o tej sedemdesetletnici „Bleiweisov spominek“ (Bleiweis-Album), v kterem naj se opiše vse in pové, kar se je o tej priliki godilo in v ta namen storilo. Gotovo bode vreden tak spominek vsem vdeleževalcem, pa tudi drugim bode na korist in v slavo našemu narodu in potem poreče hvaljeni odbor tudi sam o sebi lahko: „Exegi monumentum aere perennius.“

Eksekutivne dražbe.

23. novembra: 1. Kosmatin iz Provolj, 2. Pečar iz Tlačenice, na Brdu. Zorman in Bajt iz Št. Jurija v Kranji. 2. Kambič iz Metlike, 2. Križ iz Jugorja. 2. Kramarič iz Rozalnice, 3. Horvat iz Bubnarca, 1. Vukšinič iz Božakova, 1. Težak iz Rozalnice, vai v Metliki, 1. Zalar iz Korošec, 1. Škerbec iz Podgore, 1. Ravšelj iz Starega trga, 1. Šterle iz Št. Vida, 1. Žnidaršič iz Bloške police, vai v Ložu. 1. Oberstar iz Zlatneke, v Ribnici, 3. Božič iz Bušče vasi, 2. Kapler iz Vrhpolja, oba v Kostanjevici, 3. Poljanšek iz Lazov, v Kamniku, 3. Suhadolnik iz Dola, na Vrhniki, 3. Baznik iz Drnova, 3. Zakrajšek iz Srednjega Arta, oba v Krškem, 3. Kumše iz Brestca, 3. Jančič iz Brezovice, 3. Brolih iz Vnanje Gorice, vai v Ljubljani, 2. Gore iz Velike Loke v Trebnjem, 2. Brajdič iz Velikega Polja, 1. Bratovž iz Lozice, oba v Vipavi, Jelenc iz Srobotnika v Lašcih, 3. Piesca iz Lazov, 3. Gruden in Premrov iz Šmihela, vai v Senožečah.

25. novembra: 3. Krašović, iz Št. Vida, 3. Marinšek, iz Pudoba, 2. Anzele iz Studenca, vai v Ložu, 3. Pele iz Srebrniči, 3. Miklavčič, iz Malaga ceroveca, 3. Duler iz Gorenjega Podboršta, 3. Mrian iz Berčina, vai v Novem mestu, 2. Lovce in Debevec v Ljubljani, 2. Šunkar iz Olševka, 1. Hancič iz Podbrezja, oba v Kranji, 1. Železnik iz Gorenje Lakuice v Mokronogu.

Zahvala.

Svečanost, ki smo jo v ponedeljek in vtorek obhajali, je bila nad vse pričakovanje sijajna. Velikanski uspeh je bil le mogoč, ker je toliko navdušenih močij sodelovalo za rodoljubni namen. Podpisani odbor samo svojo dolžnost izpolnjuje, če se najtopleje zahvaljuje vsem, ki so na kateri kakoli način pripomogli, da se je mnogovrstni slavnostni program izvršil tako točno in na občno priznanje.

Najbolj so svečanost povečevale mnogoštevilne deputacije iz vseh krajev; naj se jim zahvalimo na prvem mestu,

Prav posebno se mora odbor zahvaliti gospé Mariji Murnikovej, ki je sprožila in z izgladnim požrtvovanjem sama izvela misel o krasnej ovaciji rodoljubnih dam; poleg nje se nam je zahvaliti gospéma Lujzi Pesjakovej in Albini Valéntinej, katerih prva je zložila besede, s katerimi je druga izročila venec. Na podoben način udeležile so se slavnosti vrle tržaške okoličanke; naj sprejmo našo zahvalo tudi one, zlasti govornica in izročiteljica šopka.

Dalje se posebno zahvalujemo: sl. prostovoljneji požarneji straži in v prvej vrsti njenemu načelniku g. Francetu Doberletu za izvrstno vzdrževanje reda pri bakladi, sl. društvu doslužilih vojakov, sl. društvu katoliških rokodelskih pomočnikov, sl. čitalnici v Šiški in Bizoviku, ljubljanskim meščanom, sl. Sokolu in vsem drugim društvom pa rodoljubom, ki so bakle nosili; potem g. dr. Benjaminu Ipavcu, skladatelju slavnostne kantate po g. Jos. Cimpermanovih besedah; gosp. avtorju za slavnostni večer spisane gledališke igre in predstavljajočim močem; gospé

Dragici Jeločnikovej in gospici Filipini Tratnikovej, gospodoma Peregrinu Kajzeli in Antonu Jeločniku; gosp. Franju Grbcu, g. Ivanu Kozlerju, gospé Korneiji Šolmajerjevej in sl. pevskemu zboru ljubljanske čitalnice.

Iz velike zadrege nas je rešila čestita gospóda, ki je dala stanovanje in prenočišče slavnostnim gostom, kateri po gostilnah niso dobili prostora. Naisrčnejša jim hvala!

Konečno se moramo hvaležno spomniti, da nas je slovensko novinarstvo pri našem delu vedno drage volje podpiralo. Slava mu zato!

V Ljubljani 20. dan novembra 1878.

Slavnostni odbor
za dr. Bleiweisovo sedemdesetletnico.

Telegrafne denarne cene 22. novembra.

Papirna renta 61.30 — Srebrna renta 62.45 — Zlata renta 71.85 — 1860letno državno posojilo 112.25 Bankine akcije 786 — Kreditne akcije 227.50 — London 116.60 — Srebro 100 — — Ces. kr. coinu 5.57. — 20-frankov 9.33.

Prodaja cerkvenega vina.

V ponedeljek, 25. novembra ob 10. uri predpoldnem se bo v Lembahu 20 polovnjakov novega vina slavnoznane „Pekerca“ po dražbi prodajalo.

(2) **Cerkveno predstojništvo**
v Lembahu.

G. PICCOLI,

lekar v Ljubljani, na dunajski cesti „pri angelju“,

priporoča:

1. **Tr. Rh. Comp.**
splaš imenovana

Franc-ova esenca,

izvrstno pomaga zoper vse notranje bolezni v želodcu, pri telesnih zaprtijah, hemoroidih itd. Ta tinktura se vsakej družini najgorkeje priporoča, ker je za veliko tisoč ljudem k zdravju pripomogla. Steklenica

a podukom o rabi vred velja 10.

2. **Dr. Mora-ovo** zdravilo zoper mrzlico pomaga pri tej bolezni neizmisljivo, steklenica velja 80 kr.

3. **Malinčni sok** (Himbeerabguss) iz domačih, gorskih malin, v steklenicah, ki držé 1 kilo — po 80 kr. — Temo, ki voč kupi, še ceneje.

4. **Anaterinina ustna voda**, steklenica velja 60 kr., in zobni prah, škatlica po 40 kr.

5. **Prah** za pokončanje bolh, ščurkov in drugega mrčesa iz pravih dalmatinskih rož, paket po 10 kr.

6. **Homeopatična apoteka**, popolnem uredjena po prof. Haagerju:

1 steklenica jagodice velja 10 kr.

1 steklenica tinkture velja 20 kr.

Vsako naročilo se natanko po naročilu pripravi v zahtevanem stopni močno.

7. **Dorsch — ribje olje**, se rabi zoper škrofelje, škrofelnaatno kóatno bolezni, sušico, kašelj itd., steklenica velja 60 kr., s železododrom 1 gl. Gospod G. Piccoli, lekaricar v Ljubljani.

Kašelj in teška sapa sta me hudo nadlegovala, zato sem po zdravnikovem nasvetu tri mesece zavžival Vašo Dorschovo ribje olje s železododrom. — Že po zavžitju nekoliko steklenic sem čutil velike olajšanje, — zdaj pa se imam samo izvrstnej zdravilnej moči tega olja zahvaliti, da sem kašelj čisto odpravil, in svoje zdravje zopet zadobil. Zato morem to zdravilo očitno najgorkeje priporočiti.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1878.

Janez Kilar, trnovski kaplan.

Pismena naročila s naslovom: **G. Piccoli**, lekarna v Ljubljani, se točno izvršujejo proti poštenemu podvzetju. (7)